

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВІДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Klymchuk, V. Tkachenko, I. Ivakhnenko // Research Papers in Economics and Finance – 2018.–№ 3 (1).–C. 57–65

9. Bland Robert L. A revenue guide local government / Robert L. Bland. — Washington, DC : International City Management Association, 1989. — 342 p.

10. Community Redevelopment Tax Increment Financing Projects Tax Year 2013. Report to the Legislature Nebraska Department of Revenue Property Assessment Division / Ruth A. Sorensen, Property Tax Administrator. — March 1, 2014

11. Huddleston Jack R. Distribution of development costs under tax increment financing / Jack R. Huddleston // Journal of the American Planning Association. — 1986. — № 52 (Spring). — P. 194–198.

12. Klemanski John S. Using tax increment financing for urban redevelopment projects / John S. Klemanski // Economic Development Quarterly. — 1990. — № 4 (February). — P. 23–28.

13. Man Joyce Y. Tax increment financing and its effects on property values / Joyce Y. Man, Mark S. Rosentraub. — Center for Urban Policy and the Environment, Indiana University (June), 1994. — P. 23–26.

14. Stinson Thomas F. Subsidizing local economic development through tax increment financing: costs in nonmetro communities in Southern Minnesota / Thomas F. Stinson // Policy Studies Journal. — 1992. — № 20 (April). — P. 241–248.

Дані про авторів

Климчук Марина Миколаївна,

к.е.н., доцент, професор кафедри організації та управління будівництвом Київського національного університету будівництва і архітектури

e-mail: klimarinchuk@gmail.com

Клочко Андрій Андрійович,

аспірант Національної академії управління при Президентові України

e-mail: klimarinchuk@gmail.com

Ільїна Тетяна Анатоліївна,

к.е.н., доцент, начальник відділу стратегічного управління Київського національного університету будівництва і архітектури

e-mail: vsu.knuba@gmail.com

Данные об авторах

Климчук Марина Николаевна,

к.э.н., доцент, профессор кафедры организации и управления строительством Киевского национального университета строительства и архитектуры

e-mail: klimarinchuk@gmail.com

Клочко Андрей Андреевич,

аспирант Национальной академии управления при Президенте Украины

e-mail: klimarinchuk@gmail.com

Ильина Татьяна Анатольевна,

к.э.н., доцент, начальник отдела стратегического управления Киевского национального университета строительства и архитектуры

e-mail: vsu.knuba@gmail.com

Data about the authors

Maryna Klymchuk,

Professor of the Department of Organization and Management of Construction of Kyiv National University Construction and Architecture, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

e-mail: klimarinchuk@gmail.com

Andrey Klochko,

Postgraduate student of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

e-mail: klimarinchuk@gmail.com

Tatyana Illina,

Head of Strategic Management Department, Kiev National University of Construction and Architecture, Ph.D., Associate Professor

e-mail: vsu.knuba@gmail.com

УДК 338.23

КОЖЕМЯЧЕНКО О.О.
МАЛКІНА Є.В.

Проблеми формування системи медичного страхування в Україні

Предмет дослідження – формування системи медичного страхування як елементу державної соціально-економічної політики в умовах відсутності сталої страхової культури в суспільстві.

Метою написання статті є визначення ознак системності в сфері надання послуг медичного страхування; визначення проблем формування системи медичного страхування в Україні.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВІДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Методологія проведення роботи – дослідження проводилося із застосуванням таких загальнонаукових методів як метод порівняння, екстраполяції, аналізу, систематизації та статистичного методу.

Результати роботи – в дослідженні проаналізовано сферу надання послуг медичного страхування. Проведено аналіз відповідності існуючої української практики медичного страхування ознакам системності. Визначено наявний стан і рівень розвитку зв'язків між базовими елементами системи медичного страхування. В дослідженні цими елементами визначено надавачів медичних послуг, отримувачів медичних послуг, страхові компанії, держава. Зроблено оцінку рівня цілісності системи. Найважливішим індикатором розвитку зв'язків між базовими елементами системи медичного страхування визначено наявність і функціонування ринку страхових медичних послуг. Проаналізовано статистичні дані стану медичного страхування в Україні.

Висновки – в дослідженні встановлено, що існуюча практика надання страхових медичних послуг поки що не носить ознак системності. Проте вона може стати базою формування повноцінної системи медичного страхування. Були окреслені проблеми системи медичного страхування в Україні. Серед напрямів сприяння розвитку медичного страхування визначені: формування зasad страхової культури в суспільстві, створення правового поля, сприятливого для формування атмосфери страхової активності як фізичних, так і юридичних осіб.

Ключові слова: система медичного страхування, ринок медичного страхування, добровільне медичне страхування.

КОЖЕМЯЧЕНКО О.А.
МАЛКИНА Е.В.

Проблемы формирования системы медицинского страхования в Украине

Предмет исследования – формирование системы медицинского страхования как элемента государственной социально-экономической политики в условиях отсутствия установившейся страховой культуры в обществе.

Целью написания **статьи** является выявление признаков системности в сфере предоставления услуг медицинского страхования; определение проблем формирования системы медицинского страхования в Украине.

Методология проведения работы – исследование проводилось с применением таких общенаучных методов как метод сравнения, экстраполяции, анализа, систематизации и статистического метода.

Результаты работы – в исследовании проанализирована сфера предоставления услуг медицинского страхования. Проведен анализ соответствия существующей украинской практики медицинского страхования признакам системности. Определено существующее состояние и уровень развития связей между базовыми элементами системы медицинского страхования. К этим элементам в исследовании отнесены поставщики медицинских услуг, получатели медицинских услуг, страховые компании, государство. Проведена оценка уровня целостности системы. Важнейшим индикатором развития связей между базовыми элементами системы медицинского страхования определено наличие и функционирование рынка страховых медицинских услуг. Проанализированы статистические данные состояния медицинского страхования в Украине.

Выводы – в исследовании установлено, что существующая практика предоставления страховых медицинских услуг пока не носит признаков системности. Однако она может стать базой формирования полноценной системы медицинского страхования. Были очерчены проблемы системы медицинского страхования в Украине, среди направлений содействия развитию медицинского страхования определены: формирование основ страховой культуры в обществе, создание правового поля, благоприятного для формирования атмосферы страховой активности как физических, так и юридических лиц.

Ключевые слова: система медицинского страхования, рынок медицинского страхования, добровольное медицинское страхование.

Problems of forming a health insurance system in Ukraine

The subject of the study is the formation of a health insurance system as an element of state social and economic policy in the absence of an established insurance culture in society.

The purpose of this article is to identify signs of consistency in the provision of health insurance services, identification of the problems of the formation of the medical insurance system in Ukraine.

Methodology of work – the study was carried out using such general scientific methods as the method of comparison, extrapolation, analysis, systematization, and statistical method.

Results of research – the study analyzes the scope of health insurance services. The analysis of the compliance of the existing Ukrainian practice of medical insurance with the signs of consistency is carried out. The existing state and level of development of relations between the basic elements of the health insurance system are determined. These elements in the study include providers of medical services, recipients of medical services, insurance companies, and the state. An assessment of the integrity of the system. The most important indicator of the development of relations between the basic elements of the medical insurance system is the availability and functioning of the insurance medical services market. The statistical data on the state of health insurance in Ukraine is analyzed.

Conclusions – the study found that the current practice of providing insurance medical services so far does not bear signs of system. However, it can become the basis for the formation of a complete health insurance system. The problems of the medical insurance system in Ukraine were outlined, among the directions of promoting the development of medical insurance were identified: the formation of the foundations of an insurance culture in society, the creation of a legal field favorable for the formation of an atmosphere of insurance activity for both individuals and legal entities.

Key words: health insurance system, health insurance market, voluntary health insurance.

Постановка проблеми. Побудова ефективної системи охорони здоров'я – одна із базових задач демократичної соціально–орієнтованої держави. Країни світу практикують різні моделі системи охорони здоров'я. Обрання суспільством певної моделі охорони здоров'я – це обрання системи акумуляції фінансових ресурсів для медичної галузі. В деяких моделях функцію акумуляції фінансових ресурсів покладено на систему медичного страхування. Україна зараз перебуває стані трансформації медичної галузі. За даними опитувань населення станом на 2017 рік [3] питома вага домогосподарств, в яких хто–небудь із членів потребував медичної допомоги, придання ліків та медичного приладдя, але не зміг їх отримати, становила більше ніж 29%. Неможливість реалізації конституційного права громадян на безкоштовну медичну допомогу [2], робить необхідним пошуки різних джерел фінансування медичних послуг. Одним із таких джерел може стати система медичного страхування. Натепер в Україні відсутня система обов'язкового медичного страхування. Добровільне медичне страхування (ДМС) розвивається в рамках страхових продуктів, розроблених страховими компаніями, і поки не має

перспективи перерости в формат загальної практики, набути ознак системності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню стану охорони здоров'я в Україні та рівня впровадження медичного страхування присвячено багато праць українських науковців. Аргументація неможливості виключно бюджетного покриття вартості медичних послуг наводиться в працях Є.М. Кісельова [15]. Автором, зокрема, зазначається необхідність формування партнерських відносин між державою, підприємством, громадянином в сфері формування доступних медичних послуг, ринковим посередником в яких виступатиме система медичного страхування. Проведене дослідження також спирається на праці В.М. Лехан, О.Ю. Коцюрба [7], О.Г. Капшук [14], П.М. Горун [12].

Метою дослідження є визначення ознак системності в сфері надання послуг медичного страхування; визначення проблем формування системи медичного страхування в Україні та визначення напрямів її розвитку.

Виклад основного матеріалу. Українська система охорони здоров'я перебуває в трансформа-

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ційному стані. Відповідно до ст. 3 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» від 19.10.2017 р. держава гарантує повну оплату згідно з тарифом за рахунок коштів Державного бюджету України надання громадянам необхідних їм медичних послуг та лікарських засобів, що передбачені програмою медичних гарантій. Таким чином, в Україні впроваджується практика поділу медичних послуг, на такі, які надаються громадянам на безоплатній та платній основі. Світовий досвід свідчить про ефективність впровадження системи медичного страхування щодо фінансового покриття вартості медичних послуг, оплата яких не гарантується державою. В прикінцевих та перехідних положеннях Закону «Про державні фінансові гарантії медично-го обслуговування населення» на Кабінет міністрів України покладено опрацювання питання запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування. Наразі законотворчий процес з цього питання триває. Тому на даний момент громадяни України можуть покривати вартість медичних послуг, не передбачених програмою медичних гарантій, або власними коштами, або коштами, отриманими за програмою добровільного медичного страхування (ДМС).

Медичне страхування в Україні не має ознак системності. Відсутність загальнообов'язкового державного медичного страхування, слабка страхована культура в суспільстві призводить до неможливості застосування потужних фінансових інструментів страхового ринку для підвищення

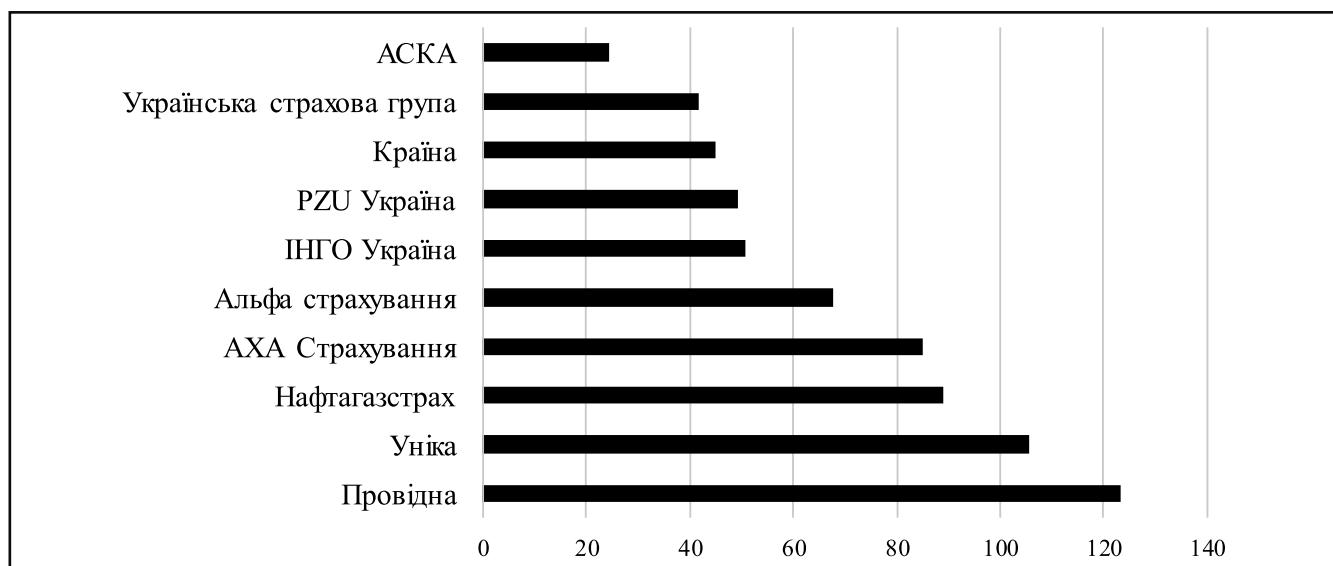
якості медичних послуг. Проте, певні зародки системи медичного страхування в Україні представлені програмами ДМС, які розвиваються як виключно ринкова ініціатива страхових компаній за відносно невеликої кількості застрахованих осіб.

Впровадження та розвиток добровільного медичного страхування розпочався з введення Закону України «Про страхування» від 07.03.1996 року [4]. ДМС має відігравати додаткову роль та забезпечувати громадянам ширший вибір лікарень, спеціалістів та послуг, вищий рівень комфорту та швидший доступ до основних діагностичних та лікувальних послуг, ніж забезпечує держава [5].

Незважаючи на те, що ринок ДМС зростає з 1996 року, частка охопленого населення продовжує залишатися незначною. Згідно з різними джерелами даних, ДМС охоплює від 1 до 1,5 мільйона людей (або 2,4–3,3% населення) [6]. Зокрема, у Німеччині на добровільних засадах застраховано 9% населення [7].

Работодавці купують програми ДМС для своїх працівників, в рамках програми соціальної відповідальності бізнес. Головним чином корпоративне страхування поширене у галузях, де ринок праці є конкурентоспроможним, існує дефіцит кваліфікованого персоналу: у фінансових, інвестиційних чи юридичних фірмах та частині ІТ та телекомунікаційних компаній [8].

Індивідуальні поліси ДМС зазвичай купують особи, які мають проблеми зі здоров'ям, щоб зменшити вартість майбутніх послуг та отримати вищий рівень обслуговування в лікарні, або уник-

Лідери ринку ДМС за обсягами збору страхових виплат за перше півріччя 2018 року, млн. грн. Складено за даними [10].

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВІДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

нути черг на послуги, де попит перевищує пропозицію [9].

Станом на 2020 рік мінімальна сума медично-го страхування становить 5276 грн./рік (INGO), середня вартість пакету «Стандарт» становить 12500 грн./рік.

Аналіз показників ринку надання медичних по-слуг продемонстрував, що серед лідерів ринку ДМС за обсягом страхових виплат за 2018 рік є компанія «Провідна» (123,2 млн. грн), друге місце займає «Уніка» (105,5 млн. грн), третє місце посідає «Нафтагазстрах» 89,1 млн. грн., четверте місце – АХА «Страхування» (85,0 млн. грн), п'яте місце – Альфа Страхування (67,7 млн. грн), шосте місце посідає ІНГО Україна – (50,8 млн. грн), сьоме місце – PZU Україна (49,3 млн. грн), восьме місце – Країна (44,9 млн. грн), дев'яте місце – Українська страхова група (41,9 млн. грн), десяте місце – АСКА (24,4 млн. грн) [11].

Розвиток індивідуального ДМС гальмується че-рез його високу відносну вартість. Середня заробіт-на плата в Україні станом на 1 квітня 2020р. скла-дає 11446 грн., і населення не готове сплачувати страхові внески до 20% доходу (враховуючи внески на членів родини, які знаходяться на утриманні).

Проаналізуємо інші причини, які гальмують розвиток ДМС.

1. Страховим компаніям невигідно працюва-ти з ДМС, адже витрати на компенсації значно вищі, а ніж для інших видів страхування, – 45–60% від загальної суми зібраних внесків [5]. Та-кі значні витрати притаманні саме українсько-му ринку, адже поки що суспільство не звикло до ідеї необхідності медичного страхування. Пере-січні громадяни не мають фінансової можли-вості сплачувати страхові внески або не впев-нені у добросердечності чи фінансовій стабільноті компанії, а частіше – шкодують віддавати части-ну свого заробітку на страхування, адже не ба-чать потреби в ньому, сподіваючись на держав-ну соціальну допомогу. Отже, до страхувальників звертаються лише особи, що мають проблеми зі здоров'ям та впевнені у настанні страхового ви-падку. Сплативши страхові внески, вони намага-ються використати поліс «на максимум». Через це ймовірність отримання компанією прибут-ку зменшується. Корпоративні клієнти є набага-то вигіднішими для страховиків, оскільки компа-нії страхують одразу велику кількість працівників. Відповідно серед них є велика кількість осіб, що

не мають проблем зі здоров'ям, чи не цікавлять-ся ним, а, отже, не відвідують лікарів. Також компанії намагаються придбати найдорожчі поліси, з великим переліком послуг, щоб зацікавити спів-робітників [12].

2. ДМС існує на рівні приватної ринкової ініціа-тиви. Відсутнє державне фінансово-податкове стимулювання соціально відповідального бізне-су, який купує програми ДМС своїм працівникам та членам їх сімей. В урядовому звіті під назвою «Концепція розвитку страхового ринку України до 2010 року» [13] йшлося про підтримку розвит-ку соціально значущих видів страхування шляхом запровадження податкових пільг, включаючи на-дання бізнесу права зменшити рівень ЄСВ, якщо вони забезпечили ДМС всім своїм працівникам. Однак ці податкові пільги не були затверджені [5].

3. Низька якість медичних послуг. Більше 300 лі-карень України не продемонстрували свою готов-ність до другого етапу медичної реформи, а саме, здатність надавати медичні послуги за сучасними протоколами. Єдине, що вони можуть запропону-вати застрахованій особі – це пріоритетність в об-слуговуванні. Але це не є достатньою мотивацією для потенційних клієнтів страхових компаній [5].

4. Інфраструктурні проблеми. Якість медич-ної послуги безпосередньо пов'язана із її вчасні-стю. Вирішення цієї проблеми полягає в розвит-ку мережі медичних закладів, а також в розвитку транспортної інфраструктури. Страховики мо-жуть будувати свої власні медичні заклади, але це вимагає великої кількості ресурсів та закри-ває можливість входу до галузі фірм, що цих ре-сурсів не мають [12].

5. Процес укладання контрактів створює знач-ні трансакційні витрати для медичних закладів та страхових компаній, оскільки поліси ДМС відріз-няються один від одного, адже ціна безпосередньо залежить від обраних клієнтом послуг для страху-вання. Впровадження єдиної системи ціноутворен-ня допоможе знизити трансакційні витрати [5].

6. Існують і недоліки кадрового забезпечен-ня галузі, зумовлені, зокрема, відсутністю у на-вчальних програмах усіх вищих медичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації те-матики медичного страхування [14].

7. Розвиток ДМС гальмує загальний низький рівень фінансової культури в суспільстві. Прак-тика перекладання ризиків ринків фінансових, банківських, страхових послуг на клієнта – фі-

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

зичну особу сформувало в суспільстві стійку недовіру до цього сегменту.

Розв'язання вище зазначених проблем призведе до пожвавлення ринку ДМС. На це потрібний час, і, орієнтуючись на показники країн Євросоюзу, покриття послугами ДМС може скласти до 10% від кількості населення країни. Проте, вже зараз за оцінкою страхової компанії UNICA приблизно кожен п'ятий хворий в Україні припиняє лікування через брак коштів. Цей стан є неприпустимим не тільки з огляду соціальної відповідальності держави перед своїми громадянами, але й з точки зору принципів формування національної безпеки. Тому, на нашу думку, для фінансового покриття медичних послуг, які не надаватимуться населенню на безоплатній основі, є необхідним впровадження обов'язкового медичного страхування.

Висновки

В дослідженні встановлено, що існуюча практика надання страхових медичних послуг поки що не носить ознак системності. Проте вона може стати базою формування повноцінної системи медичного страхування. Були окреслені проблеми системи добровільного медичного страхування в Україні. Серед напрямів сприяння розвитку медичного страхування визначені: формування засад страхової культури в суспільстві, створення правового поля, сприятливого для формування атмосфери страхової активності як фізичних, так і юридичних осіб. Підкреслено необхідність впровадження обов'язкового медичного страхування

Список використаних джерел

1. Ukrainian health care system and its chances for successful transition from Soviet legacies [Електронний ресурс] / P. Romanuk, T. Semigina // Globalization and Health volume 1, – art. № 116. – 2018. – Режим доступу: <https://globalizationandhealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12992-018-0439-5#Sec2>
2. Конституція України [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – ст. 49. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
3. Статистичний збірник «Самооцінка населенням стану здоров'я та рівня доступності окремих видів медичної допомоги» [Електронний ресурс] / I. Осипова // Державна служба статистики України – 2017. – С. 56. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/17/Arch_snsz_zb.htm
4. Про страхування: Закон України від 3 березня 1996 р. № 85/96-ВР [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
5. Voluntary health insurance in Europe: Country experience. Copenhagen (Denmark): European Observatory on Health Systems and Policies [Електронний ресурс] / Valery Lekhan, Sagan A, Thomson S, // – Observatory Studies Series – 2016. No. 42. – ch. 33. – Ukraine – Режим доступу: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK447695/#chapter33.r5>
6. WHO (2018). Global Health Expenditure Database [Електронний ресурс] // Geneva: World Health Organization – 2018. – Режим доступу: <http://apps.who.int/nha/database>Select/Indicators/en>
7. Сучасний стан та перспективи розвитку добровільного медичного страхування в Україні [Електронний ресурс] / О. Ю. Коцюба, М. О. Грешнікова, студ. гр. ФК-09-1 // Наукові записки – 2013. – вип. № 13. – С. 62. – Режим доступу: http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/4554/1/14_2013-62-64.pdf
8. INGO Україна. Добровільне медичне страхування: скільки коштує здоров'я персоналу? [Електронний ресурс] / ІНГО Україна – 2012. – Режим доступу: <http://ingo.kiev.ua/ru/review/104–Добровільне медичне страхування: скільки коштує здоров'я персоналу?.html>
9. «Бесплатная» украинская медицина или ДМС? Правильный выбор [Електронний ресурс] / Андрій Петров // Tristar – 2009. – Режим доступу: http://tristar.com.ua/1/art/besplatnaia_ukrainskaia_meditrina_il_dms_17219.html
10. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Підсумки діяльності страхових компаній за I півріччя 2018 року [Електронний ресурс] // Нацкомфінпослуг – 2018. Режим доступу: https://www.nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/2018_nik/I%20_piv_2018/sk_I_piv_%202018.pdf
11. Оплачено здоров'я. Чи працює медичне страхування [Електронний ресурс] / Юрій Гусєв // . Бізнес. Партнерство заради майбутнього – 2018. – Режим доступу: <https://business.ua/economy/4269-oplachene-zdorovia-chy-pratsiuie-medychne-strakhuvannia>
12. Проблеми та перспективи розвитку медичного страхування в Україні [Електронний ресурс] / Горун Павло Миколайович. Науковий керівник: Русул Л.В // Publishing house Education and Science s.r.o. – Буковинська державна фінансова академія – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/4_SWMN_2010/Economics/56669.doc.htm

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВІДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

13. Про схвалення Концепції розвитку страхового ринку України до 2010 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2005 р. № 369–р [Електронний ресурс] // Урядовий портал. – 2005. № 369–р. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/pras/21753126>
14. Капшук О.Г., Ситник А.П., Пащенко В.М. Сучасний стан і перспективи розвитку добровільного медичного страхування в Україні / О.Г. Капшук // Фінансові послуги. – 2007 – №2. – С.17 – 21;)
15. Є.М. Кіселяв, С.В. Бурлаєнко, І.Г. Кірпа, В.В. Свірідюк, І.М. Солоненко Актуальні проблеми розвитку медичного страхування в Україні / Є. М. Кіселяв // Страхова медицина – Національна академія управління при Президентові України – режим доступу: http://www.vitapol.com.ua/user_files/pdfs/mtu/545626634113527_17122009160632.pdf
- References**
1. Ukrainian health care system and its chances for successful transition from Soviet legacies [Elektronnyi resurs] / P. Romaniuk, T. Semigina // Globalization and Health volume 14, – art. № 116. – 2018. Rezhym dostupu: <https://globalizationandhealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12992-018-0439-5#Sec2>
 2. Konstytutsiia Ukrayny [Elektronnyi resurs] // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrayny. – 1996. – st. 49. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%DO%BA/96-%DO%B2%D1%80>
 3. Statystichni zbirnyk «Samootsinka naselenniam stanu zdrorv'ia ta rivnia dostupnosti okremykh vydiv medychnoi dopomohy» [Elektronnyi resurs] / I. Osypova // Derzhavna cluzhba statystyky Ukrayny – 2017. – C. 56. – Rezhym dostupu: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/17/Arch_snsz_zb.htm
 4. Pro strakhuvannia: Zakon Ukrayny vid 3 bereznia 1996 r. № 85/96–VR [Elektronnyi resurs] // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrayny. – 1996. – № 18. – St. Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%DO%B2%D1%80>
 5. Voluntary health insurance in Europe: Country experience. Copenhagen (Denmark): European Observatory on Health Systems and Policies [Elektronnyi resurs] / Valery Lekhan, Sagan A, Thomson S, // – Observatory Studies Series – 2016. No. 42. – ch. 33. – Ukraine – Rezhym dostupu: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK447695/#chapter33.r5>
 6. WHO (2018). Global Health Expenditure Database [Elektronnyi resurs] // Geneva: World Health Organization – 2018. – Rezhym dostupu: <http://apps.who.int/nha/database>Select/Indicators/en>
 7. Suchasnyi stan i perspektivy rozvytku dobrovolnogo medychnoho strakhuvannia v Ukrayni [Elektronnyi resurs] / O. Yu. Kotsiurba, M.O. Hreshnikova, stud. hr. FK–09–1 // Naukovi zapysky – 2013. –vyp. №13. – S. 62. – Rezhym dostupu: http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/4554/1/14_2013–62–64.pdf
 8. INGO Ukraina. Dobrovilne medychne strakhuvannia: skilky koshtuie zdorov'ia personalu? [Elektronnyi resurs] / INHO Ukraina – 2012. – Rezhym dostupu: <http://ingo.kiev.ua/ru/review/104–Dobrovilne medychne strakhuvannia: skilky koshtuie zdorov'ia personalu?.html>
 9. «Besplatnaia» ukraainskaia medytsyna yly DMS? Pravylnyi vylbor [Elektronnyi resurs] / Andrii Petrov // Tristar – 2009. – Rezhym dostupu: http://tristar.com.ua/1/art/besplatnaia_ukraainskaia_meditrina_ilidms_17219.html
 10. Natsionalna komisiia, shcho zdiisniuie derzhavne rehuliuvannia u sferi rynkiv finansovykh posluh. Pidsumky diialnosti strakhovykh kompanii za I pivrichchia 2018 roku [Elektronnyi resurs] // Natskomfinposluh – 2018. Rezhym dostupu: https://www.nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/2018_rik/I%20_piv_2018/sk_I_piv_%202018.pdf
 11. Oplachene zdorov'ia. Chy pratsiuie medychne strakhuvannia [Elektronnyi resurs] / Yurii Husiev // .Biznes. Partnerstvo zarady maibutnoho – 2018. – Rezhym dostupu: <https://business.ua/economy/4269–oplachene-zdorovia–chy–pratsiuie–medychne–strakhuvannia>
 12. Problemy ta perspektyvy rozvytku medychnoho strakhuvannia v Ukrayni [Elektronnyi resurs] / Horun Pavlo Mykolaiovych. Naukovyi kerivnyk: Rusul L.V // Publishing house Education and Science s.r.o. – Bukovynska derzhavna finansova akademija – ezhym d o s t u p u : http://www.rusnauka.com/4_SWMN_2010/Economics/56669.doc.htm
 13. Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku strakhovo-ho rynku Ukrayny do 2010 roku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrayny vid 23 serpnia 2005 r. № 369–r [Elektronnyi resurs] // Uriadovy portal. – 2005. № 369–r. – Rezhym dostupu: <https://www.kmu.gov.ua/pras/21753126>
 14. Kapshuk O.H., Sytnyk A.P., Pashchenko V.M. Suchasnyi stan i perspektivy rozvytku dobrovolnogo medychnoho strakhuvannia v Ukrayni / O.H. Kapshuk // Finansovi posluhy. – 2007 – №2. – S.17 – 21;)
 15. Ye.M. Kiselev, S.V. Burlaienko, I.H. Kirpa, V.V. Svyridiuk, I.M. Solonenko Aktualni problemy rozvytku medychnoho strakhuvannia v Ukrayni / Ye. M. Kiselev // Strakhova medytsyna – Natsionalna akademija upravlinnia pry Prezydentovi Ukrayny – rezhym dostupu:

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВІДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

http://www.vitapol.com.ua/user_files/pdfs/mtu/545626634113527_17122009160632.pdf

Дані про авторів

Кожемяченко Ольга Олександровна,
старший викладач кафедри економіки і підприємництва НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського»
e-mail koolga@ukr.net

Малкіна Єлизавета Вадимівна,
студентка кафедри економіки і підприємництва НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського»
e-mail malkina458@gmail.com

Данні об авторах

Кожемяченко Ольга Александровна,

старший преподаватель кафедры экономики и предпринимательства НТУУ «КПИ им. Игоря Сикорского»
e-mail koolga@ukr.net

Малкина Елизавета Вадимовна,

студентка кафедры экономики и предпринимательства НТУУ «КПИ им. Игоря Сикорского»
e-mail malkina458@gmail.com

Data about the authors

Olga Kozhemichenko,
Assistant professor Igor Sicorski Kyiv polytechnic institute
e-mail koolga@ukr.net

Yelyzaveta Malkina,

Student Igor Sicorski Kyiv polytechnic institute
e-mail malkina458@gmail.com

КОВАЛЬЧУК І.В.
ЧЕРНІЙ А.С.

Реалізація концепції сталого розвитку підприємствами пивної галузі

Предмет дослідження – методологічні та практичні аспекти реалізації концепції сталого розвитку підприємствами пивної галузі України.

Метою написання **статті** є вивчення та узагальнення досвіду реалізації концепції сталого розвитку підприємствами пивної галузі України.

Методи дослідження. У роботі використаний діалектичний метод наукового пізнання, метод аналізу і синтезу, порівняльний метод, метод узагальнення даних.

Результати роботи. В роботі розглянута концепція сталого розвитку на рівні суб'єктів господарювання, проаналізовані особливості її реалізації на прикладі провідних пивоварних компаній України, зроблені пропозиції щодо доцільності застосування їх досвіду іншими вітчизняними підприємствами.

Галузь застосування результатів – корпоративне управління.

Висновки. Проаналізувавши основні цілі лідерів пивної галузі в межах концепції сталого розвитку, можна зробити наступні висновки:

1. Всі компанії зосереджені на раціональному використанні ресурсів та їх екологічності, безпечності діяльності для навколишнього середовища та розвитку і покращення умов для життєдіяльності суспільства.

2. Підприємства, які працюють за концепцією сталого розвитку, є інвестиційно привабливими та володіють конкурентною перевагою в очах суспільства.

3. За відсутності підтримки з боку держави, рух у даному векторі був би значно ускладненим. В Україні на даний час реалізується ряд заходів, які формують платформу для сталого розвитку підприємств, проте, варто зауважити, що у провідних країнах світу дані заходи є безальтернативними, в той час як в Україні вони мають скоріше рекомендаційний характер.

Ключові слова: сталий розвиток, концепція сталого розвитку, стратегія, економічне зростання, ефективне управління, соціальний розвиток, ресурси, корпоративне управління, екологічність.